

UJEDINJENE NACIJE

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove

Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (Mehanizam) osnovao je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija 22. decembra 2010. da nastavi nadležnosti, prava, obaveze i ključne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) nakon okončanja njihovih mandata 2015., odnosno 2017. godine.

IZJAVA

TUŽILAC

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument)

Hag, 8. juni 2020.

Obraćanje g. Sergeja Brammertza, Tužitelja Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove, Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih Nacija 8. juni 2020.

Gospođu predsjedavajuća, ekscelencije,

Hvala vam za ovu priliku da vam se obratim u vezi s aktivnostima Tužilaštva Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove.

Moj pismeni izvještaj sadrži pojedinosti o našim aktivnostima i rezultatima tokom izvještajnog perioda u vezi naša tri osnovna prioriteta. Danas bih želio istaknuti nekoliko važnih pitanja.

Gospođu predsjedavajuća, ekscelencije,

Najznačajniji događaj od mog posljednjeg izvještaja je da smo sada riješili slučajeve dva od tri glavna bjegunca protiv kojih je MKSR podigao optužnice.

Francuske vlasti su 16. maja u Parizu uhapsile Féliciena Kabugu - jednog od najtraženijih bjegunaca na svijetu, koji je optužen kao jedna od vodećih osoba u genocidu nad Tutsijima u Ruandi 1994. godine.

Ovo hapšenje predstavljalo je vrhunac revidirane strategije praćenja koju primjenjuje Tužilaštvo i pojačanih napora preduzetih od 2016. godine.

Kao što sam vas ranije obavijestio, od reagovanja na obavještajne podatke dobijene iz ljudskih izvora, koji su se pokazali kao nepouzdana, preusmjerili smo se ka proaktivnijoj istrazi, baziranoj na analizi. Pored toga, razvili smo posebnu strategiju za svakog od bjegunaca.

Kad je riječ o Kabugi, posljednjih nekoliko godina svoje napore smo fokusirali na članove njegove porodice koji žive u zapadnoj Evropi, za koje smo zaključili da su vrlo vjerovatno mreža podrške za Kabugu. Istražujući i isključujući nepouzdanе tragove, težište pažnje smo sve više usmjeravali na moguće lokacije u Belgiji i Francuskoj.

Ranije ove godine naravili smo veliki pomak. Sakupljanjem i analizom mnoštva podataka dobijenih od nacionalnih vlasti uspjeli smo da ustanovimo obrazac u kretanju članova porodice, koji je upućivao na konkretno naselje u Asnières-sur-Seine, blizu Pariza.

Potom smo se obratili francuskim vlastima, koje su potvrdile našu analizu i uspjeli da ustanovimo tačnu lokaciju na kojoj se vjerovatno Kabuga skrivao. Zajedno smo planirali sofisticiranu, koordiniranu akciju hapšenja, koja je uspješno izvedena 16. maja ujutro.

Želio bih iskreno zahvaliti Francuskoj i njenim vlastima koje su nam pružile izuzetnu saradnju, posebno Centralnoj službi za borbu protiv zločina protiv čovječnosti, genocida i ratnih zločina i Javnom tužilaštvu Apelacionog suda u Parizu.

Vezano za isto pitanje, 22. maja sam objavio da je Tužilaštvo potvrdilo smrt Augustina Bizimane, bivšeg ministra odbrane u privremenoj vladi i jednog od glavnih bjegunaca, optuženog kao jednog od istaknutih vođa genocida 1994. godine.

Ova potvrda smrti je bila također rezultat naše revidirane strategije i pojačanih napora u posljednjih nekoliko godina. Analizirajući sve dostupne informacije, zaključili smo da je Bizimana najvjerovatnije preminuo. Potom smo aktivno radili na potvrđivanju ove pretpostavke.

Uz pomoć Laboratorije za identifikaciju putem DNK Oružanih snaga SAD-a i Nizozemskog forenzičkog instituta, krajem prošle godine utvrdili smo da posmrtni ostaci pronađeni u Pointe Noire, Republika Kongo, odgovaraju referentnim uzorcima dobivenim od Bizimanine majke. Nadalje smo proveli opsežne istrage kako bismo isključili mogućnost da posmrtni ostaci pripadaju bilo kojem drugom od muških srodnika sa majčine strane.

U skladu s tim, zaključili smo da je Bizimana preminuo, te ćemo u skorij budućnosti podnijeti zahtjev za službeno okončanje postupka protiv njega.

Gospođo predsjedavajuća, ekscelencije,

Ovi uspjesi su rezultat naših kolektivnih napora.

Naravno, prije svega, naše misli su upućene žrtvama i onima koji su preživjeli genocid. Njihovo očekivanje da se zadovolji pravda je razlog našeg postojanja. Bez njihovog povjerenja i podrške nikada ne bismo uspjeli. Njihovo povjerenje i podrška su omogućili naš rad.

Uloga ovog Savjeta je bila presudna. Dali ste svoju punu podršku našim pojačanim naporima tokom posljednjih nekoliko godina. Više puta ste pozvali sve države članice da nam pruže saradnju u potrazi za bjeguncima.

Uz to, članovi ovog Savjeta i druge države članice UN-a pomogli su nam da dobijemo obavještajne podatke i informacije koje su nam bile potrebne kako bismo pospjehili svoje istrage. Spisak država članica koje su pružile posebno značajnu pomoć je dugačak, ali svaka zaslužuje priznanje.

I zato bih se, u ime Tužilaštva Mehanizma, posebno zahvalio organima gonjenja i pravosudnim ustanovama u Austriji, Belgiji, Republici Kongo, Francuskoj, Njemačkoj, Luksemburgu, Nizozemskoj, Ruandi, Švicarskoj, Velikoj Britaniji i Sjedinjenim Državama za njihov presudni doprinos, kao i EUROPOL-u i INTERPOL-u.

Zajedno smo ponovo pokazali da se međunarodnom saradnjom mogu postići impresivni rezultati.

I na kraju, ovi rezultati su nagrada za rad i posvećenost osoblja Tužilaštva, koje kontinuirano demonstrira najviše standarde profesionalnosti.

Gospođo predsjedavajuća, ekscelencije,

Imajući u vidu ove rezultate, sada moramo udvostručiti svoja nastojanja da pronađemo i uhapsimo preostale bjegunce. Događaji tokom posljednjih nekoliko sedmica dali su značajan zamajac - zajedno ga možemo iskoristiti i poslati jasnu poruku da će svi bjegunci koje je optužio MKSR biti pronađeni.

Tužilaštvo i dalje aktivno provodi istrage koje obećavaju rezultate. Imamo vjerodostojne tragove o tome gdje se nalaze svih šest bjegunaca.

Kao što je hapšenje Kabuge jasno pokazalo, saradnja država članica predstavlja presudan faktor za naš daljnji uspjeh.

Nažalost, sada je jasno da bi još jedan bjegunac već bio uhapšen da nam je u avgustu 2018. pružena pravovremena i efikasna saradnja. Nastavljamo sarađivati s južnoafričkim vlastima i vjerujemo da će one brzo i u potpunosti odgovoriti na naše tekuće zahtjeve.

Tužilaštvo je takođe izvijestilo o izazovima sa kojima smo suočeni u saradnji, a mnogi naši zahtjevi su zanemareni i nije na njih odgovoreno.

Afrička unija podstakla je sve svoje države članice da sarađuju s Tužilaštvom kako bi se uhapsili preostali bjegunci, pozivajući se na više puta upućene pozive Savjeta bezbjednosti. Tužilaštvo Mehanizma vjeruje da će sve države članice naše zahtjeve za pomoć učiniti prioriternim i osigurati da dobijemo podršku koja nam je potrebna kako bismo ispunili svoj značajni mandat.

Žrtve i preživjeli genocida protiv Tutsija u Ruandi 1994. godine ne zaslužuju ništa manje nego našu potpunu kolektivnu posvećenost.

Gospođo predsjedavajuća, ekscelencije,

U vezi s našim prvostepenim i žalbenim postupcima, moj pisani izvještaj sadrži detalje o svim našim aktivnostima tokom izvještajnog perioda. Želio bih da ponovim da smo riješeni da poduzmemo sve korake pod našom kontrolom kako bismo ubrzali završetke ovih postupaka.

U svjetlu svjetske pandemije COVID-19, o nastavku pretresa u sudnici u predmetima Turinabo i drugi, Stanišić i Simatović i Mladić odlučuju relevantna vijeća. Tužilaštvo je istaklo da je spremno da razmotri sve mogućnosti za nastavak pretresa što je prije moguće.

Želim naglasiti da, iako su sudski pretresi u prekidu, Tužilaštvo nastavilo u cjelosti raditi na ovim predmetima van sudnice.

I dalje podnosimo i odgovaramo na veliki broj podnesaka,. Pored toga, iskoristili smo priliku za ubrzamo rad na drugim zadacima, uključujući pripremu pretresnih podnesaka u predmetu Turinabo i drugi, kao i završni pretresni podnesak u predmetu Stanišić i Simatović. I u predmetu Mladić naš je tim nastavio pripreme, tako da će odmah nakon zakazivanja žalbenog pretresa moći iznijeti usmenu argumentaciju.

Tužilaštvo je nadalje nastavilo da odgovara na zahtjeve za pomoć nacionalnih vlasti. Za vrijeme ovog izvještajnog perioda dobili smo veliki broj zahtjeva za pomoć i očekujemo da će još veći broj zahtjeva biti primljen u budućnosti.

Dakle, Tužilaštvo je praktično održalo puni radni kontinuitet, uprkos pandemiji COVID-19 i radu na daljinu. Ovo postignuće u velikoj mjeri možemo zahvaliti našem osoblju, koje je i dalje u potpunosti izvršavalo svoje obaveze uprkos značajnim izazovima.

Gospođo predsjedavajuća, ekscelencije,

Uz hapšenje Féliciena Kabuge, važno je podsjetiti se da hapšenje i procesuiranje ratnih zločinaca nije kraj procesa ostvarivanja pravde.

Za žrtve i preživjele u Ruandi i bivšoj Jugoslaviji od vitalne je važnosti da se zločini koje su pretrpjeli prepoznaju i priznaju.

Nažalost, kao što sam vam već više puta izvijestio, negiranje zločina i veličanje osuđenih ratnih zločinaca ostaje ogromni izazov.

Posebno u zajednicama dijaspore iz Ruande, još uvijek postoje zajednički pokušaji da se negira genocid u Ruandi. Neki promoviraju revizionističko prikazivanje događaja, kojim se umanjuju razmjere genocida. Drugi i dalje negiraju da su zločini počinjeni s namjerom da se djelomično ili u potpunosti uništi narod Tutsi.

Negiranje zločina i veličanje osuđenih ratnih zločinaca rasprostranjeno je i u bivšoj Jugoslaviji. Nažalost, to negiranje i veličanje često podstiču ili podržavaju političari i zvaničnici širom regiona.

Već sam izvještavao o političkom uplitanju u ostvarenje pravde za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji. Prošle sedmice bili smo svjedoci alarmantnog primjera takvog uplitanja u Bosni i Hercegovini.

Tužilaštvo je uvijek u potpunosti podržavalo radu Tužilaštva Bosne i Hercegovine i njegovu sadašnju glavnu tužiteljicu. Naše je potvrđeno mišljenje da ona i njen tim obavljaju svoj posao profesionalno i etički, a vjerujemo da će nastaviti procesuirati sve odgovorne za ratne zločine, bez obzira na nacionalnu pripadnost ili službeni položaj.

Uprkos ovom istaknutom primjeru, širom regiona negiranje zločina, veličanje osuđenih ratnih zločinaca i politizacija obeshrabrujuće djeluju na tužioce i sudije i podrivaju vladavinu prava.

Ove godine će se obilježiti dvadeset peta godišnjica mnogih značajnih zločina i događaja iz sukoba u bivšoj Jugoslaviji, uključujući i genocid u Srebrenici. Ove godišnjice trebaju biti dostojanstveni trenuci, na kojima treba odati počast žrtvama i jednoglasno osuditi odgovorne za ratne zločine, zločine protiv čovječnosti i genocid.

Tužilaštvo Mehanizma poziva sve zvaničnike i javne ličnosti u regionu da postupe odgovorno i da žrtve i patnje civila stave u prvi plan u svim aktivnostima vezanim za obilježavanje ovih godišnjica. Oni bi trebali javno osuditi negiranje zločina i veličanje ratnih zločinaca, a ne podržavati ih retorikom i javnim sredstvima.

Sada, dvadeset pet godina kasnije, odavno je trebalo prekinuti s retorikom prošlosti i hitno su potrebni lideri koji će se zalagati pomirenje i izgradnju mira.

Gospođo predsjedavajuća, ekscelencije,

Da zaključim, s hapšenjem Féliciena Kabuge i potvrdom smrti Augustina Bizimane, slučajevi dva od tri glavna bjegunca su riješena. Tužilaštvo je sada čvrsto fokusirano na lociranje preostalog glavnog bjegunca, Protaisa Mpiranye, kao i pet drugih bjegunaca protiv kojih je MKSR podigao optužnice, koji su još uvijek na slobodi.

Kao što su nedavni događaji ponovno pokazali, pravovremenom i efikasnom saradnjom država članica, ti bjegunci mogu biti uhapšeni. Tužilaštvo priprema niz zahtjeva za pomoć i kontaktiraće odgovarajuće države članice radi traženja podrške. Kao i dosad, od ključnog je značaka uputiti jasnu poruku da saradnja s Tužilaštvom nije samo zakonska obaveza, nego još više, moralna obaveza prema žrtvama i preživjelima.

I dalje smo riješeni da svoje ostale funkcije izvršimo efikasno i djelotvorno. Uprkos pandemiji COVID-19, praktično smo održali puni radni kontinuitet i nastavljamo s aktivnim radom na tekućim predmetima i pružanjem pune podrške nacionalnim sudovima u procesuiranju predmeta vezanih za ratne zločine.

S tim u vezi, Mehanizam pozdravlja što je OIOS potvrdio našu predanost očekivanjima Savjeta bezbjednosti da Mehanizam bude "mala, privremena i efikasna struktura". OIOS je takođe pozitivno ocijenio naš rad i inovativne metode, uključujući fleksibilno angažovanje osoblja u cilju prilagođavanja dinamičnom nivou ad hoc sudskih aktivnosti uz istovremeno održavanje malog broja osoblja.

Zahvalni smo Savjetu na kontinuiranoj podršci svim našim naporima. Hvala vam na pažnji.

*****

Za više informacija stupite u kontakt sa Službom za odnose s javnošću

u Arushi, Tel.: +255 (0)27 256 5376

u Haagu, Tel.: +31 (0)70 512 5691

Email: mict-press@un.org

Pratite nas na [Facebooku](#), [Twitteru](#), [YouTubeu](#), [LinkedInu](#)

www.irmct.org